

د روژي مسائل او فضائل

مرتب و مترجم
حافظ نور أحمد دين

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات
بغرب الديرة (الرياض)

طبع على نفقة إدارة أوقاف
صالح بن عبدالعزيز الراجحي
غفر الله له ولوالديه ولجميع المسلمين
www.rajhiawqaf.org

يهدى ولا يباع

Ketabton.com

د روژي مسائل او فضائل

مرتب و مترجم
حافظ نور أحمد دين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد:

محترمو مسلمانانو ورونو: دا يوه مختصره رساله ده، پدي کي د روژي احکام، فضائل، او هغه څه ذکر شوي دي کوم چه د مسلمان لپاره په رمضان کي پکار وي. د الله تعالى نه سوال کوو. چه د دي رسالي په ذريعه مسلمانانو ته فائده ورسېږي.

د روژي تعريف:

د صباح د راختلو نه تر ماښام نمر پريوتلو پوري صرف د الله د رضا لپاره د خوړلو، څکلو، او همبستري «جماع» نه ځان ساتلو ته روژه وائي.

د روژي حکم:

د رمضان په مياشت کي روژه نيول د اسلام د بنيادي ارکانو نه يو رکن دي، لکه چه په حديث کي راغلي دي «بُنِيَ الإسلام على خمس: شهادة أن لا إله إلا الله وأن محمداً رسول الله، وإقام الصلاة، وإيتاء الزكاة، وصوم رمضان

وحج البيت الحرام» [متفق عليه].

ترجمه: اسلام په پنځو شپونو جوړ شوي دي: گواهي کول پدې چه نشته بل معبود په حقه مگر يو الله دي، او محمد ﷺ د الله رسول دي، صحيح مونځ کول، زکات ورکول، د رمضان روژه نيول، د بيت الله حج کول.

روژه په چا فرض ده او په چا فرض نه ده:

- ۱ - په هر هغه مسلمان باندي چه بالغ وي، عاقل وي، په روژه قادر وي، او مقيم وي، روژه فرض ده.
- ۲ - په کافر روژه فرض نه ده او کله چه مسلمان شي نو د تيرو روژو قضاء پري لازم نه ده.
- ۳ - په ماشوم روژه فرض نه ده لیکن کله کله به د روژي نيولو حکم ورته کيږي د دي لپاره چه عادت واخلي.
- ۴ - په لیوني نه روژه فرض ده او نه د روژي فديه اګر که بالغ وي، همدارنگه هغه معتوه (بي عقله) چه د ښه بد په مینځ کي فرق نه شي کولي، همدارنگه په هغه سړي چه ګډي وډي خبري کوي د صحيح او غلطو خبرو فرق نه شي کولي.
- ۵ - هغه انسان چه په مستقل طور سره د روژي نه عاجز وي په يو سبب سره، لکه ډیر زیات سپین ګيري یا هغه مریض چه د روغوالي امید یی نه وي، دا قسمه خلق به

د روژې د هرې ورځ په بدل کې یو مسکین ته خوراک ورکوي.

۶ - هغه مریض چه عارضې ناروغه وي او د روغتیا په انتظار وي، که روژه نیول ورته گران (سخت) وي روژه به ماتوي، او بیا به یې قضاء راوړي.

۷ - هغه اُمید واره (حامله) او تي ورکونکې ښځه چه په هغو روژه نیول مشکل وي د حمل او تي ورکولو په سبب، یا په خپل بچي ایریدلي پدې صورتونو کې به روژه ماتوي، او چه کله ئې عذر رفع شي قضاء به راگرزوي.

۸ - حائضه (ماهانه بیماری واله) او نفساء (خلویښتي واله) ښځې به روژې نه نیسي په حالت د حیض او نفاس کې، او چه کله روغي شوي قضاء به راگرځوي.

۹ - هغه انسان چه مجبوره شي روژې ماتولو ته لکه څوک اوبو راخیستي وي او دا یې خلاصول غواړي یا څوک په اور کې حصار وي. پدې صورتونو کې که روژه ماتول ضروري وو نو روژه ماتولي شي خو بیا به یې قضاء راوړي.

۱۰ - مسافر له روژه نیول او نه نیول دواړه جائز دي، که سفر یې مستقل وي لکه د ثریلو واله چه اکثر وخت یې په سفر وي یا یې سفر عارضې وي لکه د عمرې سفر،

په ټولو صورتونو کې ورله روژه ماتول جائز دي تر څو
چه په خپل ښار کې نه وي.

روژه په څه نه ماتېږي:

۱ - کله چه روژه دار يو شي اُوخري په هيره سره ، يا
ناپوهي سره، يا پري څوک زور راولي، نو روژه يي نه
ماتېږي، ځکه چه الله فرمائي: ﴿ربنا لا تؤاخذنا إن
نسينا، أو أخطأنا﴾ . [البقرة: ۲۸۶]

ترجمه: «اي زمونږ پالونکيه ته مه نيسه مونږ که چيري
هير کړه مونږ يا خطاء شو».

همدارنگي فرمائي: ﴿إلا من أكره وقلبه مطمئن
بالإيمان﴾ [النمل: ۱۰۶].

ترجمه: «مگر هغه څوک چه زور پري راوستل شو، او
زړه يي په ايمان مطمئن وو».

۲ - که چيري روژه دار څه وخوژل، پدي خيال چه نمر
پريوتي دي، يا پدي خيال چه گني صباح نه دي ختلي.
نو روژه يي نه فاسديږي ځکه چه دا ناپوهه دي.

۳ - که چیري يې مضمضه وکړه، او اوبه يې حلق ته ورسیدلي روژه يې نه ماتیري، ځکه چه قصد او اراده يې نه ده کړي، که چیري په خوب کي پري اودس واوختلو روژه نه فاسدیري ځکه چه دا په خپل اختیار کي نه دي.

روژه ماتونکي اته دي:

۱ - جماع «همبستري» کله چه د رمضان په ورځ کي روژه دار جماع وکړي نو په هغي قضاء هم لازمه ده، او ورسره سخته کفاره هم يعني غلام آزادول، که دا نه وو نو دوه میاشتي پرله پسي روژه نیول، که د دي طاقت يې نه وو، نو شپيته مسکینانو ته خوراک ورکول.

۲ - په ویښه خپل مني ایستل، د لاس په ذریعه یا د چا سره د سملاستو په ذریعه یا د ځکلولو یا ځان ته د نژدي کولو په ذریعه.

۳ - خوژل یا سکل د یو شي، برابره خبره ده که انسان ته نفعه رسوي لکه ټوډي اوبه، یا تاوان لکه سگرث.

۴ - هغه ټریپ یا انجکشن لگول چه د هغي په سبب خوراک ته ضرورت نه راځي، لیکن کومه ستن او انجکشن چه د خوراک فائده نه ورکوي په هغي روژه نه ماتیري که د

د روژې مسائل او فضائل

غوڅي وي او که د رگ، اگر که په حلق کي يي خوند
بيامومي.

۵ - خپل ځان ته د بل چا نه وينه خيژول.

۶ - د حيض او نفاس وينه وتل.

۷ - ښکر لگول، يا بل ته وينه ورکول. ليکن د پوزي يا د
غائب نه وينه وتلو باندې روژه نه ماتيري.

۸ - قي (التي) کول قصداً، که بغير د قصد نه پخپله التي
راغلي په هغي روژه نه ماتيري.

فايدي:

۱ - د روژه دار لپاره جائز دي چه د جنابت په حالت کي د
روژي نيت وکړي او غسل د صبح ختلو نه روسته
وکړي.

۲ - کله چه د حيض يا نفاس واله ښځه د خپلي بيماري نه
د صبح ختلو نه مخکي پاکه شوه په هغي روژه فرض
ده. اگر که غسل يي د صبح نه روسته وکړه.

۳ - روژه دار له د روژي په حالت غائب ايستل، د زخم
دوايي کول، په غوږ يا پوزه کي دوايي اچول جائز دي.
اگر که خوند يي په حلق کي محسوس کړي.

۴ - مسواک وهل د روژي په صبح، غرمه، ماښام ته نژدې،

- په هر حالت کي جائز دي.
- ۵ - د روژه دار لپاره جائز دي چه د خپل ځان نه گرمي کمه کړي په اوبو سره يا په مکيف (ايرکنډيشن) سره.
- ۶ - کوم روژه دار چه د سابندي تکليف لري هغي له جائز دي چه د ټوپ «بخاخ» په ذريعه خپله سابندي آزاده کړي.
- ۷ - جائز دي د روژه دار لپاره چه خپلي شونډي لمدي کړي يا مضمضه وکړي که خوله يي وچه وي. ليکن غرغړه به نه کوي.
- ۸ - د روژه دار لپاره د چربانگي (پيشمني) وروسته کول. او په روژه ماتي کي جلتې او بيژه مستحب ده کله چه نمر پريوزي. همدارنگي په تازه کجورو روژه ماتول. که نه وي په وچو کجورو. که هغه نه وي په اوبو باندي روژه ماتول مستحب دي. که اوبه نه وي نو په هر قسمه حلال طعام دي افطار وکړي. که طعام نه وو. په خپل زړه کي دي د روژه ماتي نيت وکړي. تر دي چه خوراک پيدا شي.
- ۹ - د روژه دار لپاره سنت دي چه ډيري نيکياني کوي او د بدو کارونو نه ځان ساتي.
- ۱۰ - په روژه دار فرض دي چه فرائضو هميشه والي وکړي

او د حرامونه ځان وساتي. پنځه مونځونه د جماعت سره وکړي. که په جماعت قادر وو. او دروغ، غيبت، بوکه او سودي کارو بار پرېږدي. او هغه خبري او کار پرېږدي کوم چه حرام وي. لکه چه رسول الله ﷺ فرمائي: «من لم يدع قول الزور والعمل والجهل به، فليس لله حاجة في أن يدع طعامه وشرابه» [البخاري] کوم چا چه دروغ خبري، او په دروغو عمل او بي صبري پري نه خودلي. د دي انسان خوراک سکاځ پري خودلو ته د الله هيڅ حاجت نه شته.

د روژي فائدي:

- ۱ - د روژه دار د ځلي بوي الله تعالی ته د مشکو نه ډير خوښ دي.
- ۲ - ملائک روژه دارو لپاره تر روژه ماتي پوري بښنه غواړي.
- ۳ - الله تعالی هره ورځ جنت ښائسته کوي او ورته وايي قريبه ده چه زما د نيکانو بندگانو نه تکليفونه او سختي لري کڅاي شي او تا له راشي.
- ۴ - پدي مياشت کي شيطانان تږل کيږي.
- ۵ - پدي مياشت کي د جنت دروازي برسيره کيږي او د جهنم دروازي بنديږي.

٦ - پدې میاشت کې لیلۃ القدر «شب قدر» ده چه هغه د زرو میاشتو نه غوره ده څوک چه پدې شپه کې د خیر او ثواب نه محروم شو دا د ټول خیر نه محروم شو.

٧ - د رمضان په آخري شپه روژه دارو ته بسپنه کېږي.

٨ - د رمضان په هره شپه د الله تعالی له طرفه له جهنم نه خلق آزادېږي.

مسلمانان وروره! د کومي میاشتي چه دا فضائل او خاصیتونه وي. نو مونږ به په څه شي سره د هغې استقبال کوو؟ آیا په بي هوده خبرو بي خوبي او بي فائدي شب کېږي سره؟ او یا دا چه د دي په راتللو سره چیغې فریادونه شروع کړو او د یو غټ بوج خیال پري وکړو؟ بلکه صحیح مسلمان د رمضان استقبال په خالصي توبي سره کوي او کلک عزم کوي چه دا به د ځان لپاره یو فرصت شمیرم. او خپل وختونه به په خو اعمالو جوړوم.

په رمضان کې ضروري کارونه:

١ - روژه نیول. رسول الله ﷺ فرمائي دي: «د بني آدم

هر عمل د هغې لپاره دي يعني «يو څه ظاهري يا باطني فائده ورته حاصلېږي»

الله فرمائي مگر روژه داسي نه ده. دا صرف زما لپاره

ده او زه به پخپله د دې بدله ورکوم. [البخاري ومسلم].

په بل حدیث کې رسول الله ﷺ فرمایي: چا چه د رمضان روژه صرف د ایمان او ثواب لپاره ونيوله. نو تیر شوي گناهونه به ورته معاف شي. [بخاري].
او پدې کې شک نه شته چه دا دومره ډیر ثوابونه د هغه سړي لپاره نه دي چه هغه فقط د خوراک سکاڅ نه منع شي بلکه رسول الله ﷺ خو فرمائي دي:

ترجمه: کوم څوک چه په روژه کې دروغ خبري د دروغو کار او بي صبري پري نه دي. نو د دې خوژل او ځکل پریښودلو ته د الله تعالی هیڅ حاجت نه شته. [البخاري].

همدارنگي رسول الله ﷺ فرمائي: روژه ډال دي. نو کله چه ستاسي د یو کس روژه وه نو نه دي بي حیاء خبري کوي نه دي گناه کوي، او نه دي بي صبري کوي. که چا ورته کنځل وکړل. ورته دي ووايي: چه زه روژه یم [بخاري ومسلم].
نو اي د الله بنده! کله چه تا روژه ونيوله پکار ده چه ستا غوږونه، سترگي او ژبه او ټول اندامونه روژه ونيسي. او ستا د روژي او بوزي ورځ دي برابره نه وي. لکه دارنگه د حضرت جابر بن عبد الله نه په روايت کې راغلي دي.

د شپې مونځ :

رسول الله ﷺ فرمايي چا چه په رمضان كي قيام (تراويح او تهجد) وكړه دي ته به تير شوي گناهونه معاف شي [بخاري ومسلم]

دا يوه اهمه ياد دهاني ده، مسلمانان وروره تا له پكار دي چه د امام سره تراويح پوره كړي د دي لپاره چه د قائمينو (تهجد گزارو) سره وليكل شي. ځكه چه رسول الله ﷺ فرمائي: «خوك چه د خپل امام سره يو ځاي قيام (مونځ د شپې) وكړي تر دي پوري چه امام واپس شي. د دي لپاره به د ټولي شپې مونځ وليكل شي. [السنن].

صدقه ورکول:

«رسول الله ﷺ د ټولو خلکو نه زيات سخي وو. او بيا به د هر وخت نه زيات په رمضان كي ډير سخي وو تر دي چه د خير په لحاظ به د ليگل شوي سيلۍ نه هم ډير سخي وو».

[متفق عليه]

همدارنگي رسول الله ﷺ فرمائي دي: «غوره صدقه هغه

ده چه په رمضان كي وي» [ترمذي]

بيا د دي صدقي مختلف صورتونه او قسمونه دي:

۱ - په چا باندي خوراك خوړل. الله تعالى فرمائي دي:

«دا نيكان هغه خلك دي چه د ميني واله خوراك وركوي،

مسكين، يتيم او قيدي ته، وائي چه مونږ درله صرف د الله
رضاء لپاره خوراك دركړو. ستاسي نه بدله او شكر نه غواړو
مونږ د خپل پروردگار نه د هغي ورځي (د عذاب نه) ويريږو
كومه چه د پريشاني او سختي ورځ ده. نو الله دوي د دي
ورځي د سختي نه بچ كړل. او خوشحالي او تازگي يي ورته
ورسوله او دوي له يي د دوي د صبر په بدله كي جنت او
ريښمني لباس وركړه» [الانسان ۸ - ۱۷].

د دي وجهي نه سلفو صالحينو به بل له خوراك وركولو
كي ډير كوشش او حرص كولو او دا كار به يي په ډيرو
عباداتو وژاندي كولو بيا دا خوراك برابره خبره ده كه وږي
ته وركړل شي او يا يو نيك صالح ملگري ته ځكه چه طعام
چا له وركول كيږي هغه كي فقر شرط نه دي رسول الله ﷺ
فرمايلي دي: «كوم مؤمن چه بل وږي مؤمن ته طعام وركړه
الله به ورته د جنت د ميوونه طعام وركړي او چا چه په مؤمن
اوبه وځكلولي الله به پري خالص تازه شراب وځكي» [الترمذي]

د بعضو سلفو صالحينو دا حال وو چه په نورو
مسلمانانو ورونو به يي خوراك خوړلو او پخپله به روژه وو.
د هغو خدمت به يي كولو او هغوي ته به يي آرام رسولو. چه د
دوي د جملي نه يو حسن البصري او عبد الله بن مبارك وو.
ابو سوار عدوي فرمايي: د بنو عدي بعض خلك څه

داسي وو چه پدي جماعت كي به يي مونځ كولو او يو كس پدوي كي به په طعام يواځي روژه نه ماتوله كه څوك به يي بيا موند د هغي سره به يي يو ځايي خوراك كاوه. او كه څوك به نه وو خپل خوراك به يي جماعت ته ويستلو د خلكو سره به يي شريك د يو بل طعام خوړلو.

بل له خوراك وركول يو داسي عبادت دي چه د دي نه نور ډير عبادتونه پيدا كيږي. د دي د جملې نه يو محبت او مينه جوړيدل د هغه ورونو سره په كومو چه تا خوراك كړي دي. او دا د جنت د تللو سبب دي لكه حديث كي راغلي دي: «جنت ته تر هغي نه شي تللي تر څو چه مو ايمان نه وي راوړي. ايمان تر هغه نه شي راوړلي تر څو مو د يو بل سره محبت نه وي كړي» [مسلم].

همدارنگي د طعام وركولو په ذريعه د نيكانو مجلس انسان ته نصيب كيږي ورسره ستا د طعام په ذريعه چه هغه نيكانو ته د اطاعت لپاره كوم قوت ور په برخه كيږي په هغي كي هم ستا ثواب كيږي. روژه دار له روژه ماتي وركول:

رسول الله ﷺ فرمائي دي: «چا چه په روژه دار روژه ماته كړه نو دده د روژه دار همره ثواب كيږي ليكن د هغي په اجر كي څه كمې نه راځي.

د روژي مسائل او فضائل

په تدبر (سوچ) سره د قرآن کریم تلاوت کول:

مسلمانان وروږه! په کار ده چه په سوچ فکر او عاجزي سره د قرآن تلاوت وکړي ځکه چي سلف (پخواني بزرگان) به په تلاوت ډير متاثره کيدل.

امام بيهقي د ابو هريره رضي الله عنه نه روايت نقل کړي چه کله دا آيت نازل شو. «آيا پس تاسي د دي وينا نه تعجب کوي، او خاندي او ژاړي نه» [النجم: ۵۹ - ۶۰].

اهل صفي والو دومره وژل چه اوبښکي يي په انگو رواني شوي. کله چه رسول الله ﷺ د دوي سلگي واوريدلي نو وپي ژل نو د هغي په ژا مونږ هم وژل. بيا رسول الله ﷺ وفرمائل: چا چه د الله د ويري نه وژل هغه به جهنم ته نه ننوزي.

د نمر ختو پوري جماعت کي کيناستل:

د رسول الله ﷺ دا عادت وو چه کله به يي د سحر مونځ وکړ نو په خپل جاي نماز به تر نمر ختو پوري ناست وو. [مسلم] همدارنگي د ابو هريره رضي الله عنه نه روايت دي چه رسول الله ﷺ فرمائي: «څوک چه د سحر مونځ د جماعت سره وکړي بيا کيني او الله يادوي تر دي چه نمر راوخيژي

بيا دوه ركعته مونځ وكړي د دي لپاره د يو حج او عمري
مكمل، مكمل، مكمل ثواب دي» [ترمذي صححه الباني].
دا خو په عامو ورځو كي دي نو د رمضان د ورځو به لا
څه حال وي؟

اعتكاف (چهله) كول:

رسول الله ﷺ به په رمضان كي لس ورځي اعتكاف
كولو، په كوم كال چه وفات كيدو. په هغي كال يي شل ورځي
اعتكاف وكړ. [بخاري]

عمره كول:

د رسول الله ﷺ نه ثابت دي چه عمره كول په رمضان
كي د حج د ثواب سره برابريږي. [بخاري ومسلم].

د ليلة القدر تالاش:

الله تعالى فرمائي: (ترجمه): «دا قرآن مونږ د قدر په
شپه نازل كړي، ته څه پوهيږي چه د قدر شپه څومره شان
واله ده، د قدر شپه د زرو مياشتو نه غوره ده» [القدر: ۱-۲]

رسول الله ﷺ فرمائي دي: «چا چه د قدر په شپه
صرف د ايمان په وجه او د ثواب لپاره قيام (نفلونه وكړل)
تير شوي گناهونه به ورته معاف شي» [بخاري ومسلم].

د روژي مسائل او فضائل

رسول الله ﷺ به د ليله القدر تلاش كولو، او اصحابو ته به يې د هغي د تلاش امر كولو. او خپل اهل به يې په آخري لسو شپو كې راويښول، پدې اُميد چه د قدر شپه به بيا مومي، او دا شپه په آخري لسو شپو كې ده، او بيا خاص طور سره په طاق شپو د لسو كې ډيره مناسب ده مُندلو ته. حضرت عائشه رضي الله عنها فرمائي چه ما د رسول الله ﷺ نه تپوس وكړ، كه زه د قدر شپې سره موافقه وكړم يعني لاندي يې باسم، نو كومه دُعا به وايم؟ رسول الله ﷺ وفرمائل: (اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي) [احمد و ترمذي]. ترجمه: أي الله ته بښنه كونكي يې بښنه خوښوي نو ماته بښنه وكړه.

ډير ذكر دُعا او استغفار:

مسلمانانو ورونو او خويندو د رمضان شپې ورځې ډيري غوره دي. نو پدې ورځو كې ډير ذكر او دعا فرصت وگني بيا خاص طور په هغه وختونو كې چه په هغي كې سوال قبليري چه د هغي له جملې نه:

۱ - د روژه ماتي وخت دي . ځكه د روژه دار لپاره پدې وخت كې يو خاص وخت وي چه په هغي كې دعا نه واپس كيږي.

۲ - د شپي آخري دريمه حصه په کوم وخت کي چه زمونږ رب نو الجلال نازلېږي او وايي: آيا څوک غوختونکي شته چه سوال يي ورکړم: آيا څوک بسنه غوختونکي شته چه بخنه ورته وکړم.

۳ - د چربانگ په وخت کي بخنه غوختل الله فرمائي: ترجمه: «مؤمنان په چربانگ کي د الله نه بخنه غواړي»

[الذاريات]

د جمعي په ورځ د دعا قبلیدلو د وخت لټون کول. او مناسب وخت يي د جمعي د ورځي آخري ساعت دي.

هغه مخالقات د کومو نه چه په روژه کي حان ساتل په کار دي:

۱ - د شپي نه ورځ او ورځي نه شپه جوړول يعني ټوله ورځ خوب او شپه کي شب کير.

۲ - د بعضي فرضي مونځونو نه ویده کيدل.

۳ - په خوړلو او سکلو کي زياتي کول.

۵ - بي فائدي وخت ضائع کول.

۶ - چربانگي ټير د وخته کول او بيا د سحر مانځه نه وژاندي ویده کيدل يعني مونځ پريښودل.

۷ - کله چه د روژه ماتي وخت نژدي وي نو په تيزه گاډي چلول.

۸ - د تراويح مونځ پريښودل.

۹ - د بي فايدي لوبو، ساعت تيري، او گناهونو لپاره د ځوانانو جمع كيدل.

۱۰ - د ډيوټي او وظيفي په وخت كې د كار د ملگرو سره جمع كيدل او وخت په غيبت او چوغلې تيرول.

۱۱ - د ښځې اكثر وخت په اخلي پخلي تيريدل.

مسلمانان وروره! بحث خو اوږد شو ليكن يوه اهمه خبره چه هغې ته توجه ضروري ده هغه اخلاص او د نيت صفائي ده يعني روژه صرف د الله د رضا لپاره نيول، ځكه خو وايي چه ډير ځل روژه دار ته په روژه كې د تندي او لوبې نه علاوه نور څه (ثواب) نه حاصليري. او همدا وجه ده چه په حديث كې كله هم د روژي ثواب ذكر كيږي نو دا شرط ورسره شامل وي چه: «ايماناً واحتساباً» يعني روژه به صرف په الله باندي د ايمان او د ثواب لپاره نيسي: د الله تعالى نه سوال كوو چه مونږ او تاسو ته په قول او عمل ښكاره او پته كي اخلاص نصيب كړي.

په هر رمضان كې د الله له طرف نه آواز كيږي چه: اي د خير غوښتونكيه، متوجه شه: اي د شر لټونكيه: كمې وكړه په شر كې: لهذا مسلمانان وروره دا لږ عمر ځان ته فرصت وشميره، لږ سوچ وكړه، په تير شوي رمضان كې ډيرو خلكو

زمونږ سره روژي نيولي وي ليکن اوس هغوي چيري دي
 ډيرو خلکو زمونږ سره تراويح کړي وي، فکر وکړه چه هغوي
 چيري تللي دي؟ بعضي له دوي نه مرگ ناخاپه وړک کړل
 بعضي ناروغه شول چه د روژو او تراويح طاقت نه لري. لهذا
 ته د الله شکر اداء کړه او ځان له د تقوا توخه برابره کړه
 تر څو چه ده ته مهلت او فرصت وي. ډير خلق د هغه دُعا
 گانو په باره کي تپوس کوي کومي چه د تهجد په مانگه کي
 ويلي کيږي:

لاندې د بعضو دُعاگانو ذکر کيږي:

۱ - د رکوع دُعاء :

رسول الله ﷺ فرمائي: «په رکوع کي د خپل رب لويي او
 تعظيم بيان کړي». [مسلم] نو مونږ به وايو: **سُبْحَانَ رَبِّيَ
 الْعَظِيمِ**: «پاک دي لوي پروردگار زما» دري ځله يا زيات، يا:
سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ: «پاک دي لوي پروردگار زما او
 د هغي تعريف دي» بيا د دي نه روسته دا لاندې اذکارو کي
 يو غوره کړه: **(سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي)**
 «اي الله زمونږ پروردگار ته پاک يي او ستا تعريف دي، اي

الله ما ته بښنه وكړي» (اللَّهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ
 أَسْلَمْتُ، أَنْتَ رَبِّي، خَشَعْتُ لَكَ سَمْعِي وَبَصَرِي وَمَخْيَ وَعَظْمِي
 وَعَصَبِي وَمَا اسْتَطَعْتُ وَمَا اسْتَقَلْتُ بِهِ قَدَمِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ)
 - (سُبُوحُ قُدُّوسُ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ) (سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ
 وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ).

«اي الله ستا لپاره ما ركوع وكړه، په تا مي ايمان
 راوړي، او ستا تابع يم، ته زما پروردگار يي، ستا نه
 ويريډل او عاجز شو زما غوږونه، او زما سترگي، زما
 دماغ، زما هډوكي، زما پلي (وژي)، او هغه څه چه زما په
 طاقت كي وي، او هغه جسم كوم چه زما قدمونو اوچت كړي
 دي خاص د الله د پاره چه پروردگار د عالم دي. ډير زيات
 پاك او مقدس دي د فرشتو او روح (جبريل) رب»

۲ - هغه دُعا چه د رکوع نه روسته په «قومه» کي ويل کيږي:

رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ يَا: وَلَكَ الْحَمْدُ يَا: اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ.

«اي زمونږ پروردگار ه خاص تا له ټول تعرفونه دي» د دي نه روسته په لاندي دعاگانو کي ځانله دعا خوښه کړه: «رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ كَمَا يُحِبُّ رَبُّنَا وَيَرْضَى» «اي زمونږ ربه او ستا لپاره تعريفونه دي ډير، پاك، په هغوي کي برکت دي، څرنگه يي چه زمونږ رب خوښوي او خوشحاليږي پري» يا ورسره دا هم زياته کړه: «مِلَّةَ السَّمَوَاتِ وَمِلَّةَ الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمِلَّةَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدَهُ، أَهْلَ السُّنَّاءِ وَالْمَجْدِ، أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ، وَكُنَّا لَكَ عَبْدٌ، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ،» تا له تعريف دي دومره چه ډك شي پري آسمانونه، او زمکي، او هغه څه چه په مينځ د دوي کي دي، او ډك شي پري هغه څه کوم چه ستا خوښ شي روسته له

دي، اي د صفتونو او لويي لايقه، د ټولو نه رښتني خبره
 کومه چه بنده کړي وي هم د هغه ده، مونږ ټول ستا بنده
 گان يوو. اي الله ته چه څه ورکړي هغه څوک نه شي منع
 کولي، او ته چه څه منع کړي د هغي ورکونکي نه شته. ستا
 په دربار کي رتبې واله ته د هغه رتبه فائده نه شي ورکولي»
 دا بار بار وايه يا ورسره دا هم زيات کړه: **اللَّهُمَّ طَهِّرْنِي**
بِالسَّلَاحِ وَالْبَرِّ، وَالْعَمَاءِ الْبَارِدِ، اللَّهُمَّ طَهِّرْنِي مِنَ الذُّنُوبِ
وَالْخَطَايَا كَمَا يُنْقَى الثُّوبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ. «اي الله پاک
 کړي ما (د گناه نه) په ووري سره، په گلي سره، په يخو
 اوبو سره، اي الله: پاک کړي ما د گناهونو نه او د خطاکانو
 نه لکه څرنگه چه سپينه جامه د خيري نه پاکيدلي شي»

د سجدې دُعا گاني:

رسول الله ﷺ فرمايلي دي: «هر چه سجده ده نو پدي
 کي د دُعا (غوختني) کوشش وکړي، لايق ده چه ستاسي
 دُعا قبوله شي». [مسلم]

بل حديث کي راغلي دي: کله چه انسان په سجده کي وي نو الله ته ډير نژدي وي، نو په کي ډيره دُعا کوي. [مسلم]

نو په سجده کي به وايو: **سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى**: «پاک دي ډير اوچت دي رب زما» دري ځله يا د دي نه هم زيات بار بار ويل، يا دا ووايه: **سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ**. «پاک دي ډير اوچت دي رب زما سره د صفتونو خپلو» دري ځله: **«سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ»**.

«**اَللّٰهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ، وَبِكَ اَمَنْتُ، وَلَكَ اَسْلَمْتُ، وَاَنْتَ رَبِّيْ سَجَدَ وَجْهِيْ لِلَّذِيْ خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ، فَاَحْسَنَ صُوْرَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ فَتَبَارَكَ اللهُ اَحْسَنَ الْخَالِقِيْنَ**».

«اي الله ما ستا لپاره سجده وکړه، په تا مي ايمان راوړي، تا ته تابع يم، ته زما رب يي، سجده وکړه مخ زما هغه ذات ته چه دا مخ زما يي پيدا کړي د هغي شکل يې جوړ کړي او ښکلي يي کړ شکل د مخ او برسیره يي کړا سترگي او غوږونه د هغي، نو د برکت والا دي الله چه ښه پيدا کونکي دي»

د روزي مسائل او فعايل

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ بِقَهِّ وَجَلِّهِ وَأَوَّلِهِ وَآخِرِهِ وَعَلَانِيَتِهِ
وَسِرِّهِ».

«اي الله وېسېه ما ته ټوله گناه زما لويه، وژه، اوله،
روستني، ښکاره، او پټه»

«سَجَدَ لَكَ سَوَادِي وَخِيَالِي، وَأَمَنَ بِكَ قُوَادِي، أَبُوءُ بِنِعْمَتِكَ
عَلَيَّ، هَذِي يَدِي وَمَا جَنَيْتُ عَلَى نَفْسِي»

«سجده وکړه ستا لپاره سوچ فکر زما، ايمان راوړي په
تا زړه زما، اقرار کوم په هغه نعمت چه پر ما دي کړي دي.
دا زما لاس دي او هغه څه چه ما په خپل ځان زياتي کړي
دي».

«سُبْحَانَ ذَا الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ»

«پاک دي الله د ټير زور خاوند دي او د لوي بادشاهي
خاوند دي او د لويي او عظمت والا دي»
«سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ»

«اي الله ته پاک يي سره د تعريفونو خپلو، نه شته

بل معبود بر حق مگر ته يي»

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي
نُورًا، وَاجْعَلْ فِي لِسَانِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي سَمْعِي نُورًا، وَاجْعَلْ
فِي بَصَرِي نُورًا، وَاجْعَلْ مِنْ تَحْتِي نُورًا، وَاجْعَلْ مِنْ فَوْقِي
نُورًا، وَعَنْ يَمِينِي نُورًا، وَعَنْ يَسَارِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي نَفْسِي
نُورًا، وَعَظِّمْ لِي نُورًا».

«اي الله وبښي ماته هغه څه (گناه) چه ما پټ او يا
ښکاره کړي ده، اي الله زما په زړه کي رڼا پيدا کړي، زما
په ژبه کي رڼا پيدا کړي، زما په غوږونو کي رڼا پيدا کړي،
زما په سترگو کي رڼا پيدا کړي، زما لاندي، باندي، ښي،
گڅ طرف ته رڼا پيدا کړي زما په نفس کي رڼا پيدا کړي او
زما رڼا لويه کړي».

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ، وَأَعُوذُ بِمُعَافَاتِكَ مِنْ
عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لَا أَحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ
عَلَى نَفْسِكَ».

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ».

د روزي مسائل او فضائل

«اي الله زه ستا د غُصِي نه پناه غواړم ستا په رضا سره او ستا د سزا نه ستا په عفو سره، او پناه غواړم ستا نه هم ستا په ذريعه، زه په پوره طريقه ستا تعريف نه شم کولي، ته هم هغه شان يي څرنگه چه د خپل تعريف کړي»
د دوو سجدو په مينځ کي دُعا:

رَبُّ اغْفِرْ لِي ... رَبُّ اغْفِرْ لِي ... رَبُّ اغْفِرْ لِي . يا ورسره دا هم زيات ووايه (کوم چه په بل روايت کي راغلي او شيخ الباني قوي کړي) «اللَّهُمَّ رَبُّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَاجْبُرْنِي وَارْقُعْنِي وَاهْدِنِي وَعَافِنِي وَارْزُقْنِي».

«اي الله زما ربه ماته بښنه وکړه، په ما رحم وکړه، زما نقصان پوره کړه، زما شان اوچت کړه، ماته هدايت وکړه، ماته روغوالي راکړه، ماته رزق راکړه»
د تلاوت د سجدې دُعا:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى، سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَيَصْرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ، اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي بِهَا عِنْدَكَ أَجْرًا، وَضَعْ

بِهَآ عَنِّي وَزِرًا، وَاجْعَلْهَا لِي عِنْدَكَ نُخْرًا، وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي كَمَا
تَقَبَّلْتَهَا مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ».

«پاك دي زما رب او ډير اوچت دي، سجده وكړه مخ زما
هغه ذات ته چه دا مخ يي پيدا كړي غوږونه يي ورله برسیره
كړي او سترگي يي ورله برسیره كړي په خپل طاقت او قوت
سره، الله د دي سجدي په ذريعه زما لپاره د خپل ځان سره
اجر وليكه، او د دي په ذريعه زما نه بار د گناه لري كړه، او
دا سجده زما لپاره خپل ځان سره ذخيره كړه، او زما نه يي
داسي قبوله كړه لكه څرنگه چه دي د داود عليه الصلاة
والسلام نه قبوله كړي وه»

كله چه د وتر مانځه نه فارغ شوي، نو مستحب دي چه
ووايي: «سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ» دري ځله په اوچت آواز.

بيا د دي نه روسته زما نه دا خاص وصيت وواره: چه
ډير استغفار، سبحان الله، لا إله إلا الله، او دُعا كوه او الله

د روژي مسائل او فضائل

تعالی ته ډیره عاجزي او فرياد کوه او سوال ترينه کوه د مسلمانانو د نصرت لپاره او سوال کوه چه دوي سره په حق متحد شي همدارنگه د خپل ځان لپاره او کور لپاره او د عامو مسلمانانو لپاره د دنيا او آخرت د خير سوال کوه، او ورسره دا لاندي دعا ډیره وایه خاص طور په آخري لسو طاق شپو د رمضان کي لکه چه په حديث د عائشي رضي الله عنها کي راغلي دي: «اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي» .

او په آخر کي اي مسلمان وروره او مسلماني خوري ددي ذکر شوو دعا گانو معاني او پدي کي سوچ او فکر ضروري دي، لکه په حديث کي راغلي: «الله هغه دعا نه قبلوي کومه چه د غافل او بي پرواه زړه څخه وي» .

[سلسلة أحاديث صحيحة] .

ورسره د دعا په وخت کي د دعا نيت په زړه کي حاضرول او عاجزي کول هم مه هيره. کيداي شي چه الله

تعالی مونږ ته نفعه راکړي او په خپل ذکر او دُعا مونږ اوچت
کړي...

په آخر کي ستاسي نه دا درخواست دي چه هر چا دا
رساله تياره کړي ، يا ليکلي يا پښتو ژبي ته اړه ولي ده،
دهغوي لپاره د زړه له اخلاصه دُعا وکړي.

**وصلی الله علی نبینا محمد وعلی آله واصحابه اجمعین
والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته**

إدارة أوقاف
صالح عبد العزيز الراحمي

مسائل وفضائل

بلغة البشتو

مترجم ومترجم

حافظ نور أحمد دين

مطبعة دار طيبة - الرياض - ت: ٢٨٣٨٤٠

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English